

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z odwołania S. S.

od decyzji Ministra Sprawiedliwości nr DKO-[...] z dnia 12 lutego 2018 r.

w przedmiocie odwołania z funkcji Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w G. wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 6 lutego 2019 r.,

odrzuca odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lutego 2018 r., nr DKO-[...], Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej odwołał sędziego płk S. S. z pełnienia funkcji prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w G.. Decyzja w dniu 13 lutego 2018 r. została wysłana do Wojskowego Sądu Garnizonowego w G. listem priorytetowym poleconym i równocześnie na adres poczty elektronicznej kierownika sekretariatu tego sądu. W dniu 13 lutego 2018 r., decyzja została doręczona sędziemu płk S. S..

W piśmie z dnia 12 marca 2018 r. (data nadania w placówce pocztowej) sędzia płk S. S., na podstawie art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 k.p.c., wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 lutego 2018 r. odwołującej go z funkcji prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w G.. W uzasadnieniu podniósł, że w dniu

13 lutego 2018 r. mailem przesłano do Sądu Garnizonowego w G. odwołanie go z funkcji Prezesa Sądu. Od dnia 14 lutego 2018 r. rozpoczął się bieg 14-dniowego terminu odwołania zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2018 r., poz. 389).

Zaznaczył, że w dniu 21 lutego 2018 r. doznał załamania psychicznego skutkującego zwolnieniami lekarskim od dnia 21 lutego 2018 r. do dnia 4 marca 2018 r. Według Odwołującego się, tygodniowy termin do wniesienia wniosku o przywrócenie terminu upływał w dniu ustawowo wolnym od pracy, tj. w dniu 11 marca 2018 r. (art. 169 § 1 k.p.c.). Sędzia płk S. S. podkreślił, że przez okres zwolnień lekarskich nie był w stanie odwołać się od decyzji Ministra Sprawiedliwości ze względu na stan psychiczny, w jakim się znalazł po odwołaniu, uważając je za krzywdzące i dokonane z naruszeniem obowiązującego prawa. Podkreślił, że odwołanie pociąga dla niego negatywne skutki finansowe, jaki i wizerunkowe.

Jednocześnie, wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu, sędzia płk. S. S., pismem z dnia 12 marca 2018 r., na podstawie art. 44 ust. 1 i 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 389) złożył odwołanie od decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 lutego 2018 r., Nr DKO-..., odwołującej go z pełnienia funkcji Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w G. i wniósł o jej uchylenie.

Decyzji Ministra Sprawiedliwości zarzucił:

1. naruszeniu prawa materialnego przez niewłaściwe jego zastosowanie (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) polegające na:

- odwołaniu go z funkcji prezesa w oparciu o nieobowiązujący w dniu 13 lutego 2018 r. przepis art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1452) przez co nastąpiła czynność prawna sprzeczna z ustawą (art. 58 k.c.),
- odwołaniu go przez osobę do tego nieuprawnioną, tj. podsekretarza stanu przez co nastąpiła obraza przepisów Konstytucji RP art. 10 ust. 1 oraz art. 173 i 178 ust. 1;

2. naruszeniu przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), niezastosowaniu procedury prawa obowiązującego, tj. art. 11 § 5 i § 6 ustawy

Prawo o ustroju sądów wojskowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2243).

Pismem z dnia 21 marca 2018 r., DKO-[...], Minister Sprawiedliwości złożył odpowiedź na wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania i na odwołanie sędziego płk S. S. od decyzji odwołującej go z funkcji Prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w G., wnosząc o oddalenie wniosku o przywrócenie terminu oraz o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw pozwalał na odwołanie przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, prezesów wojskowych sądów okręgowych i wojskowych sądów garnizonowych oraz ich zastępców w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przywołanej ustawy bez zachowania wymogów określonych w art. 11 ustawy zmienianej w art. 5 (ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia, tj. w dniu 12 sierpnia 2017 r. Sześciomiesięczny okres wspomniany w art. 18 ustawy upłynął w dniu 12 lutego 2017 r. Zaskarżona decyzja została wydana przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej w dniu 12 lutego 2018 r. i skutkowała odwołaniem sędziego płk S. S. z funkcji prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w G. z tym samym dniem, tj. w czasie obowiązywania art. 18 powołanej ustawy.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U. z 2012 r., poz. 397 z późn. zm.) minister wykonuje swoje zadania przy pomocy sekretarza i podsekretarza stanu. Minister ustala także zakres czynności sekretarza i podsekretarza stanu zawiadamiając o tym Prezesa Rady Ministrów. Minister Sprawiedliwości zarządzeniem z dnia 12 czerwca 2017 r., Nr 159/17/BM, w sprawie zakresu czynności członków kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Dyrektora Generalnego Urzędu powierzył podsekretarzowi stanu sprawowanie stałego zastępstwa w sprawach podejmowania decyzji i czynności kadrowych

określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych, a w szczególności decyzji w sprawach kadr sędziowskich, powoływania sędziów wojskowych do pełnienia funkcji prezesów i zastępców prezesów sądów wojskowych oraz ich odwoływania z wyjątkiem decyzji zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Ministra Sprawiedliwości.

Odnosząc się do podnoszonego naruszenia przepisów postępowania przez niezastosowanie procedury prawa obowiązującego, tj. przepisu art. 11 ustawy - Prawo o ustroju sądów wojskowych, należy zaznaczyć, że skarżona decyzja wydana została na mocy wspomnianej ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ustroju sądów powszechnych i niektórych innych ustaw, która nie ograniczała możliwości odwołania sędziego ze stanowiska prezesa lub zastępcy prezesa sądu wojskowego przez Ministra Sprawiedliwości do katalogu przypadków wymienionych w art. 11 § 5 ustawy - Prawo o ustroju sądów wojskowych, jak również nie obligowała Ministra Sprawiedliwości do zasięgnięcia opinii Krajowej Rady Sądownictwa w tym względzie.

Ponadto, wypada podkreślić, że ustawa - Prawo o ustroju sądów wojskowych nie zawiera autonomicznych regulacji w sprawie środka zaskarżenia w postaci odwołania do Sądu Najwyższego od decyzji Ministra Sprawiedliwości. Taki środek przysługuje jedynie w odniesieniu do wyraźnie określonych decyzji personalnych Ministra Sprawiedliwości na podstawie odpowiedniego stosowania ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 23 z późn. zm. - dalej u.s.p.). Ustawa - Prawo o ustroju sądów powszechnych zawiera zamknięty katalog spraw w których przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego. Ich wyliczenie obejmuje decyzję o przeniesieniu na inne miejsce służbowe (art. 75 § 4 u.s.p.) oraz odmowę udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia (art. 93 § 4 u.s.p.). Podobnie ukształtowane są unormowania dotyczące zaskarżania decyzji Krajowej Rady Sądownictwa. Odwołanie od decyzji tego organu przysługuje jedynie w stosunku do przeniesienia sędziego w stan spoczynku (art. 73 § 2 u.s.p.) oraz prawa powrotu na zajmowane stanowisko (art. 74 § 2 i 98 § 5 u.s.p.). Pozostałe przypadki, w których ustawa - Prawo o ustroju sądów wojskowych oraz odpowiednio stosowana ustawa - Prawo o ustroju sądów powszechnych posługuje się terminem „odwołanie”, nie stanowią proceduralnie i

systemowo tożsamesgo środka zaskarżenia, jaki odnosi się do decyzji Ministra Sprawiedliwości i Krajowej Rady Sądownictwa. Wynika to z faktu, że nie dotyczy on decyzji tych organów. Przykładem jest instytucja odwołania od wytknięcia uchybienia przez sąd odwoławczy (art. 40 § 2a u.s.p.). Takie ukształtowanie środków odwoławczych wskazuje, że wolą ustawodawcy było przyznanie prawa do zaskarżania decyzji Ministra Sprawiedliwości jedynie w ograniczonym zakresie. Tym samym brak jest podstaw do uznania, aby przepisy prawa przewidywały specyficzny środek w postaci odwołania do Sądu Najwyższego jako zasadę, a nie wyjątek. Podstawą prawną do odwołania sędziego płk S. S. ze stanowiska prezesa wojskowego sądu garnizonowego stanowił przepis art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, w którym to przepisie ustawodawca również nie przewidział możliwości odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości do Sądu Najwyższego.

Sędzia płk S. S. odwołanie od decyzji Ministra Sprawiedliwości złożył w trybie art. 44 ust. 1 i 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Ustawa ta w art. 3 ust. 2 pkt 5 określa, że Krajowa Rada Sądownictwa wykonuje inne zadania określone w ustawach, a w szczególności wyraża opinię w sprawie odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu powszechnego oraz prezesa albo zastępcy prezesa sądu wojskowego. Tymczasem, odwołanie sędziego płk S. S. ze stanowiska prezesa Wojskowego Sądu Garnizonowego w G. zostało dokonane w trybie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw i nie wymagało od Ministra Sprawiedliwości zasięgnięcia opinii Krajowej Rady Sądownictwa. W rozpatrywanym przypadku Krajowa Rada Sądownictwa nie brała udziału w procesie odwołania sędziego ze stanowiska prezesa wojskowego sądu garnizonowego.

W ocenie Sądu Najwyższego, decyzja o odwołaniu sędziego płk S. S. została wydana na podstawie obowiązujących wówczas przepisów i przez osoby, których kompetencje do podjęcia takiej decyzji nie budzą wątpliwości.

Wobec tego, że od decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 lutego 2018 r., nr DKO-[...], nie przysługiwało odwołanie, wniosek sędziego płk S. S. o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania podlega odrzuceniu.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy na podstawie

art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. i art. 44 ust. 1 i 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, orzekł jak w sentencji postanowienia.